

פ"נ

הרב הגאון הצדיק

המפורסם כ"מ

אברהם דוב

בהר"ב המגיד ד' דוד ז"ל

מאוריטש

נ' י"ב בסלו ש' ה"א

ספר

תולדות אד"ס

מתולדותיו ומתורתו של הבת עין הקדוש זצוק"ל

נערך לכבוד הילולת הצדיק

הבת עין הקדוש זצוק"ל

קונטרס זה יצא לכבוד הצדיק ולע"נ האישה הכשרה יהודית בת סברסה ע"ה

במקום פתיחה

סגולה ידועה ונפלאה נתפרסמה בעם ישראל והיא פועלת ישועות גדולות לכל מי שזכה לקיימה - **עריכת סעודה לזכרו של הצדיק הקדוש רבי אברהם דב מאורייטש זצוק"ל**, בעל מחבר הספר הקדוש "בת עין" על התורה.

זכינו יחד, אני הקטן וחברי המיוחד **ר' שמואל לוגסי הי"ו** לערוך מידי שנה בשנים האחרונות סעודה לכבוד הצדיק. בחסדי ה' כל שנה בזכות הסעודה הזו (שהתחילה בפחות ממני גברים בארוחת בוקר צנועה והיום מונה למעלה מ-200 גברים ונשים בסעודה בשרית ובאולם לכבוד הצדיק) אנשים נוספים נחשפים לכבוד הצדיק ולספרו הקדוש, זוכים גם הם לערוך סעודות ברחבי הארץ והעולם ובעיקר מקבלים על עצמם ללימוד בספר הקדוש לזכות הצדיק זצוק"ל.

זיכה אותנו ה' ואנחנו מקורבים לרבנים שמחדירים בנו יראת שמים ואהבת תורה, ובמיוחד את המעלה הגדולה של ההתקרבות לצדיקים, לימוד בספריהם, ותפילות בקברי הצדיקים בארץ ובעולם, בזכותם אנחנו לומדים וזוכים ומתעלים בעבודת ה' כפי אשר הורו לנו כל רבותינו הצדיקים.

יוזכר לטוב **המשפיע הרב נעם שרעבי שליט"א** שמדריך ומלמד את הדרך הנכונה להתקרב לקב"ה, לעשות את רצונו בלבד בלי שום פניות והנחות, למסור נפש על מצוות התורה, כל הפצת תורתו של ה"בת עין" זצוק"ל בציבור יראי ה' הספרדי בו אנו פעילים בעיקר, כל הספרים שחולקו, השיעורים שקמו וסעודות ההילולה שהתרבו ברחבי העולם נזקפים לזכות הרב שליט"א ועל כך תודתנו.

קונטרס זה מחולק לשלושה חלקים, החלק הראשון עוסק בענייני הסעודה וענין הסגולה, כדי שיוכלו כולם להבין במה מדובר ולהשפיע הלאה את הסעודות המיוחדות האלו לכל מקום, רוב התוכן בחלק זה נלקח משיחותיו של **הצדיק הרב אלימלך בידרמן שליט"א**.

החלק השני נערך ע"י **ר' יוחאי אוחיון הי"ו** שליקט וערך את פרקי חייו של הרב כדי שנכיר את הצדיק ושנוכל להרגיש במעט קרבה לדמותו, נוכחנו לדעת שהרבה יהודים שעושים סעודה לכבוד הצדיק בקושי יודעים עליו משהו והמציאות הזו לוקה בחסר. אינו דומה מי שעושה סעודה לכבוד צדיק שהוא מכיר לסעודה שאינה כזו, לכן היה לנו חשוב לעבור על תחנות חייו של הצדיק, לקרוא על קרבתו לבוראו, ולהכיר את מעלתו ואת הערכת גדולי ישראל לספרו הקדוש.

החלק השלישי מכיל נגיעות קטנות מתוך תורתו של בעל ההילולה. למדנו מהרב נעם שרעבי שליט"א שכשבתוך הלימוד נתקלים בקטע שמאיר לך -

לסמן אותו. ופה ליקטתי חלק מהסימונים הנמצאים בספר "בת עין" שבו אני משתדל ללמוד מידי יום בס"ד. רצוני ובקשתי שילמדו בספר הקדוש בתוך הסעודה, ולמי שאין ספר או אין הבנה כ"כ בדברי הרב - שילמד בדברים שליטתי כאן בחוברת, דברי תורה מתוקים שנקראים בלשון קלה ומובנים מאוד, והם רק נגיעה קטנה מתוך תורות שלימות ומרתקות מתוך הספר.

המלצתי היא לפתוח את הספר ביום ההילולה ובכל הזדמנות ולראות את הדברים בפנים, את המאמרים השלמים ולהינות מהאוצר המתוק והגדול שיש בספר הקדוש "בת עין".

תודתי לה' שזיכה אותי להכיר את חוברות "באר הפרשה" ואת הצדיק **הרב אלימלך בידרמן שליט"א** ש"הדליק" אותי בעבודת ה' כל שבוע מחדש וקירב אותי לדיבורי חסידות לפני כ-15 שנה, ובזכותו הכרתי את בעל ההילולה זצוק"ל.

כמו כן מודה אני לה' שזיכה אותי להיות קשור בקשר של אהבה למורנו **המקובל הרב יצחק ברדא שליט"א** שקירב אותי בתקופות לא פשוטות ובזכותו אני חי כיהודי. כפשוטו. והוא משתדל להגיע מידי שנה להילולת הצדיק ולשמח אותי ואת המשתתפים. ישלח לו ה' יתברך רפואה שלימה ויזכה להאריך ימים ושנים על ממלכתו ויפיץ את דברי תורתו עד ביאת משיח בס"ד.

* * *

אקדיש את כל מה שאני ור' שמואל חברי עושים בעבור נשמת הצדיק לעילוי נשמתה של אימי היקרה יהודית בת סברסה ע"ה הריני כפרת משכבה (ר' **נתנאל ענקרי** כתב לי בשם **הגאון רבי רחמים אליהו מאזוז שליט"א** שה' ישלח לו רפואה שלימה בקרוב ממש, שאת שם סבתי כותבים "שבירצה" ולא סברסה). שתזכה בעז"ה שהצדיק יפעל עבורה בעולם האמת.

אבקש להודות לאבי מורי היקר **ר' רחמים חניה הי"ו** שתומך בי תמיד בכל דבר טוב שאני עושה, תמיד מושיט יד ומסייע בכל דבר שבקדושה, וגם אם אלו דברים שחדשים לו ושהוא לא נהג ודרך העולם שמרגישים קושי בדברים חדשים, הוא לעולם לא עצר ולא מנע ממני לעשות כל מה שאני צריך לעבודת ה' יתברך, שזכות הצדיק תעמוד לו ותגן עליו ויתגשמו כל משאלותיו לטובה בס"ד.

כמו כן בהזדמנות זו אבקש להודות לה' יתברך שזיכה אותי **באישתי המיוחדת**, אוהבת ומעריכת תורה, שבאמת נותנת את כל כולה שאהיה פנוי לעבודת ה', והיא יחד עם בנותינו היקרות **אפרת ויהודית** מחזקות אותי, ובפרט מיד לאחר חג הסוכות שאז כל האנרגיות והמשאבים מופנים להרמת סעודת ההילולה, והן תומכות ועוזרות ומסייעות בכל מה שניתן, גם כשזה הרבה פעמים בא על

חשבון הבית. ישלם ה' משכורתם, וזכות הצדיק תעמוד להן לכל מה שיצטרכו בכל חייהן בעז"ה.

כמובן שתודה גדולה יש לי לה' יתברך שזיכה אותי בחברים טובים ויראי שמים ובראשם **ר' שמואל לוגסי הי"ו** שהוא לי כאח, שתמיד דוחף אותי להתקדם ולעשות עוד דברים לכבוד ה', השיחות והדיבורים איתו מעוררים את נפשי לחיות כיהודי ירא שמים. יהי רצון שיזכה לישועות גדולות בזכות הצדיק!

יזכרו לטוב גם כן **כל חברי השיעור הקבוע מידי מוצ"ש בליקוטי מוהר"ן**, חברי אמת, חבורה של יראי שמים, תודה לה' שזכיתי להכיר כל אחד ואחד מהם.

ולסיום, אודה באופן אישי לכל היהודים ששופכים מכספם עבור סעודת ההילולה. מיד כשאנחנו פונים אליהם מיד הם נתרמים ותורמים ומשתתפים בסעודה זו עבור הצדיק, יהי רצון שכל מי שהשתתף בסעודה, הן בכסף, הן בהשתתפות, הם בקניית והפצת ספרים. בכל דרך ואופן שהוא - שיזכו לראות ישועות גדולות בזכות הצדיק ויזכו להתקרב לצדיקים אמיתיים.

יהי רצון שאת ההילולה הבאה נחוג יחד עם בעל ההילולה בתחיית המתים יחד עם משיח צדקנו אמן.

יוסף דוב מנחם בן ראה

הענדל חי' בן מלכה

ע"ה דוד יוסף חניה הי"ו

הנני מודיע ופוזר ר"ב בן שיעור רבקה

נחמנו ביום בראשית רבקה בן הענין ר"ב

מכירים מזה חצי שנה מאז חזר יהודה ר"ב

וכתם הגדול של הצדיקים השמונים פה

תעמוד להם להתברך ממקור הברכות

בשפע ברכה והצלחה וכל מילי ומילי

סגולת סעודת "בת עין" ביום י"ב כסליו

(רוב המובא כאן מובא מדבריו של הרב הצדיק ר' אלימלך בידרמן שליט"א)

בישיבת 'בית אברהם' שבירושלים, ישנה 'קרן' לעריכת סעודות מדי שנה בשנה ביוםא דהילולא קדישא, וכך התחילה קרן זו, לפני עשרות בשנים היה יהודי ושמו הרב שלמה גראס ז"ל, לפרנסתו התעסק במכירת נפט, ברם, עסק זה - יגיעתו רבה ושכרו מועט, ומכיון שכך, רעב ומחסור שררו בדרך קבע בביתו, בליל ההילולא של ה'בת עין' זי"ע, השתטח ר' שלמה על ציונו הקדוש, ושפך את לבו כמים, בתפילה ובתחנונים שירוויחו לו פרנסתו מן השמים, לאחר מכן, חזר לביתו ועלה על יצועו, והנה בחלומו רואה הוא את ה'בת עין' זי"ע, ויאמר לו ה'בת עין', דע לך שקורת רוח מרובה הסבת לי בתפלתך על קברי¹, אך זאת אשאלך - מדוע לא ערכת סעודה לכבוד ההילולא? תיכף התעורר ר' שלמה משנתו, וקיבץ משארית לחמו הדל, כינס עשרה יהודים, וערכו יחדיו סעודת הילולא. למחרת היום הלך ר' שלמה וקנה כרטיס לוטו וזכה בהון עתק שממנו נתעשר בעשירות גדולה, ואף הקים מממונו 'קרן', אשר עד עצם היום הזה עדיין עורכים ממנו סעודות הילולא.

מקור נוסף לסגולה זו מובא בספר "עבודת עבודה", ומובא גם בספר "שיח צדיקים"², וז"ל: "סיפר מחותני כ"ק אדמו"ר מטאהש שליט"א עובדא במשפחה אחת בארץ ישראל שהיתה ברוכה עם ילדים רבים, ושנים רבות שררה בביתם עניות ודחקות עד אין לשער, וגם כמה וכמה צרות בבריאות הילדים ל"ע. פעם אחת נזכרו היות כי הרה"ק בעל בת עין מאוריתש זי"ע אשר מנוחתו כבוד בעיה"ק צפת תובב"א לא הניח אחריו זרע של קיימא, נמנו וגמרו וקיבלו עליהם לערוך סעודה בכל שנה בהילולא דיליה ביום י"ב כסלו, ומאז נהפך להם מצרה לרוחה ובאה להם הרווחה גדולה בביתם בדרך נס ופלא, וגם נתרפאו כולם והאיר מזלם מאז. וכאשר ביקרתי בארץ ישראל בשנת תשל"א באו אלי בני משפחה זו וסיפרו לי כל הקורות אותם האין ראו הישועות הנפלאות עין בעין בזכותו של אותו צדיק."

1 ידוע שהמתים נהנים כשמתפללים על קברם, וראה זוה"ק פר' ויחי רכה.
2 פרק תספרו חמשים סי' ל"ז

וסיפר הגאון ר' אלימלך בידרמן "שמעתי מאחד מגדולי הדור שליט"א מהיושבים ראשונה ב'מזרח' של בני ישראל, שבשנת תשע"ז ישבה בביתו בת גרושה ל"ע, והיה לב ההורים מתפלץ מרוב דאגה וצער, ביום י"ב כסלו שלח את אחד מתלמידיו לערוך סעודה רחבה וגדולה לעניי צפת, לא עברו שבועיים תמימות ובתו באה בקשרי אירוסין עם בחור עידית שבעידית, ממש פלאי פלאים."

הרב אלימלך בידרמן וקהל אלפים בהילולה לכבוד הבת עין הקדוש

שמעתי מבעל המעשה אשר עברו עליו כמה וכמה שנים מיום נישואיו, ועדיין לא זכה לפרי בטן, ומה רב צערו וכאבו כש'בישרוהו' הרופאים שאבד סברו ובטל סיכוייו, ועל פי דרך הטבע לא יולדו לו לעולם בנים או בנות... העיר ה' את לבו שלא להתייאש לגמרי, וביומא דהילולא - י"ב כסלו תשס"ח עלה לציונו הק' בעיה"ק צפת ת"ו, שם שפך ליבו כמים לראות בישועת ה', ואכן לתקופת השנה ממש כעת חיה ביום י"ב כסלו תשס"ט נולד לו בנו בכורו במזל טוב, והי לאות ולמופת.

מעשה היה לפני כמה שנים בארה"ק, שהממונים על המס פשטו לחנותו של אברך והחלו ל'פשפש במעשיו' מה הם הוצאות בית עסקו וכנגד מה הם ההכנסות... ונמצא כי בית העסק עבר על עבירות מס רבות שעונשם בית כלא לכמה שנים. באמצע החקירות נזכר האברך מהסגולה הידועה לתת סעודה לכבוד נשמת הבת עין ומיד קיבל כן על עצמו לערוך סעודה ביומא דהילולא של הבית עין, באותו אמר לו החוקר, שים לב, הפעם אוותר לך על הכל, אבל אוי לך אם תשוב לעבור עבירות כגון דא, ושילחו חפשי לביתו לפליאתו.

בחודש אלול ה'תשע"ו התקשר יהודי ממונסי למנהל תלמוד תורה 'בת עין' בצפת, ושאל: "כמה עולה דמי שכר לימוד לתלמיד בחודש?". המנהל בירר לשם מה ברצונו לדעת. סיפר הלה, כי יש לו ילד בן אחת-עשרה, אשר לצערו

הרב אינו מצליח בלימודו ומוחו אינו קולט בלימודים. ועל אף שניסו לעזור לו ע"י לקיחת מורה פרטי, וכן עצות של מומחים גדולים לא הועילו במאומה ולא ניכר שום שינוי לטובה, והמצב הגיע כבר, שהתקשרו מטעם התלמוד תורה וביקשו שימצאו לו מקום אחר שיתאים עבורו.

ניסיתי סגולות רבות וכל אלו לא הועילו, עד שהציע לי חבר: "תיסע לארץ ישראל, תלך שם למירון אצל ציון הרשב"י. אולי תמצא שם צדיקים שתוכל להתברך אצלם, יתכן ומשם תגיע הישועה". כשהגעתי לארץ ישראל הציע לי מכר ללכת אל המקובל הצדיק רבי דוד אבוחצירא, שרבים נושעו מברכותיו, ותבקש ממנו ברכה או סגולה. אומנם לא היה לי חשק לזה, הנסיעה לנהריה הייתה לי לטורח עצום. אך לנגד עיני עמד דבר אחד - להציל את הבן.

כשנכנסתי לצדיק וסיפרתי על הקושי הגדול שלי, נתן לי הצדיק סגולה: 'אני מציע, שתשלם שכר לימוד עבור ילד בעיר הקודש צפת, לעילוי נשמת הצדיק רבי אברהם דוב ב"ר דוד ה'בת עין', ובזכות זה בעז"ה יצליח בנך בלימודיו'.

"וכעת כשבידי הסגולה, אבקש לעשותה בשלמות", אמר אותו יהודי, "אני מבקש שתמצא ילד אשר הוריו מתקשים לשלם בעבורו את שכר הלימוד ולומד בצפת במוסד הקדוש של ה'בת עין'. להלן מספר כרטיס האשראי שלי, ולמשך שנים-עשר חודשים תחייב בכל חודש את הסכום של שכר הלימוד". האב גם מסר את שמו של הילד, כדי שיזכירו אותו על ציון ה'בת עין' בכל ערב ראש חודש.

בחודש אלול ה'תשע"ז מתקשר האב למשרדי ת"ת 'בת עין', ומבקש להמשיך בתרומתו החודשית באופן קבוע. האדם שענה לטלפון שאל אותו מה קורה: "ניסים גלויים! ישועה מחוץ לדרך הטבע!" - זעק האב. "שמע נא מה שקרה, בקיץ נעשה בו שינוי מן הקצה אל הקצה. הילד התחיל ללמוד והפך להיות מישהו אחר, וכעת הוא מן המצוינים בכיתה... לכן החלטנו בבית, שעל אף שהמצב הכלכלי שלנו אינו קל, בכל זאת אנו חייבים להמשיך לשלם את שכר הלימוד עבורו"

קהל המתפללים בבית העלמין בצפת בערב ההילולה על קברו של הבת עין זצוק"ל

פ"נ
הרב הגאון הצדיק
המפורסם כ"מ
אברהם דוב
בהר"ב המגיד ר' דוד ז"ל
מאורית
נ"י י"ב כסלו ש"י תר"א
חבר

תולדות אד"ס

שער התולדות

נערך ע"י הרב יוחאי אוחיון שליט"א

הוגה ע"י הרב נתנאל ענקרי שליט"א והרב שמואל מורד שליט"א

חיבור זה נכתב לכבוד הצדיק ולע"נ האישה הכשרה יהודית בת סברסה ע"ה

אלה תולדות אד"ם

ילדותו

נולד בערך בשנת ה'תק"ך (1760) בעיר חמלניק שבאוקראינה (כיום חמלניקי). אביו רבי דוד היה רבה של העיר חמלניק, דרשן ידוע וצדיק מופלג.

נתייתם מאביו כאשר היה בגיל תשע.

נשא לאשה את בתו של רבי נתן נטע שהיה רבה של העיר אזוריטש, ובפטירת אביו מינהו לרבה של העיר חמלניק, וכשנפטר חמיו בקשוהו לכהן כרבה של העיר אזוריטש והוא נעתר להם ואת מקומו בחמלניק מילא אחיו הרה"ק ר' יוסף צבי.

שימש גם כאב בית דין בז'טומיר.

שם משפחתו המקורי הוא אויערבאך אך נקרא על שם העיר ששימש בה ברבנות 'אזוריטש'.

בתפקידו כרב העיר, תיקן תקנות בעיר להעמדת יסודות התורה וגדרי הקדושה, וכל ימיו העמיד לגיונות של תלמידים נאמנים לה' ולתורתו.

כיהן כרב העיר כארבעים שנה מגיל 20 שהתמנה עד גיל 60, עד ששמה התאחד עם שמו ונקרא בפי כל: 'הרב מאזוריטש'.

רבותיו ומעלתו

רבי אברהם דב בער מאזוריטש היה מצדיקי הדור, מתלמידי רבי מנחם נחום מצ'רנוביל ובנו רבי מרדכי מצ'רנוביל, ורבי לוי יצחק מברדיצ'וב.

האד"ם - כך כינוהו, ראשי תיבות אברהם דוב מאזוריטש - נודע כצדיק עליון, בעל ענווה נדירה ופרישות מופלאה.

צינון של ר' מנחם נחום מצ'רנוביל

עלייתו לארץ הקודש

פעם אחת הזדמן לפני רבנו שד"ר ('שלוחא דרבנן') מארץ ישראל, שנסע לאסוף כסף מיושבי חו"ל עבור עניי ארץ ישראל.

אותו שד"ר היה נואם בחדסד, ותיאר לפני רבנו בצבעים את גודל מעלת ארץ ישראל, סיפר על שריד בית מקדשנו 'הכותל המערבי' אשר שכנה לא זזה משם מעולם, הוא שח על קברי האבות בחברון העומדים בְּתַפְלָה ותחנונים על בניהם.

המשיך לבית לחם לאמא רחל המבכה על בניה ועל קולה הנשמע ברמה על בניה כי איננו. משם תיאר את ציון התנא האלוקי רשב"י המתנוסס בראש הגליל. כל ש' תר"א

לסיום אמר השד"ר לרבנו: מה עוד אוסיף, אפילו אבנים פשוטות המתגלגלות בחוצות ארץ ישראל, אינם אבנים סתם, כי אם אבני פז ומרגליות והמה מאירים כספירים!

רבנו השתומם ומאותו היום אהבתו לארץ ישראל בערה בו עד סוף ימיו, ובשנת תקצ"א עלה לצפת, שם נתקבל בכבוד גדול ונעשה רבה של עדת החסידים.

בספרו 'בת עין' הרבה רבנו להזכיר ולדרוש בשבח ארץ ישראל.

היכן האבנים המאירות?

לאחר מספר שנים בארץ ישראל, פגש את אותו שד"ר ושאלו היכן האבנים הפשוטות שמאירות? השיב לו אותו שד"ר 'מי שראוי לכך זוכה לראות!' רבנו עצבו מיד והסתגר למורת משפחתו ואנשי עירו, במשך שנה שלימה לא החליף מילה עם איש, ועסק בהתבודדות ופרישות.

לאחר שנה יצא מחדרו וביקש לעשות סעודה. לפליאת מקורביו לשמחה מה זו עושה, הסביר כי כאשר אמר לו אותו שד"ר כך, הבין שמשמים שלחו לו מסר כי עליו לזכך את עצמו, וכך עשה, ועתה נזדכך מאור עיניו והוא רואה שאותו אדם צדק, והאבנים הפשוטות מאירות כספירים...

נס האניה

במהלך ההפלגה לארץ הקודש פרצה סערה עזה בים שאיימה להטביע את הספינה, והיו כולם בסכנה גדולה. כאשר ראה רבנו כך, קם והשביע את שרו

של ים ואמר: 'בכח זה שכל ימי חיי לא פגמתי באות ברית קודש, אני גוזר עליך להשקיט את הסערה', ומיד שקט הים.

קפיצת הדרך

מקובל בפי יושבי צפת שזכה רבנו בעלייתו לארץ הקודש לקפיצת הדרך. באותם שנים הנסיעה לארץ ישראל ארכה מספר חודשים, ואילו רבנו מיום יציאתו מארץ העמים עד שדרכו רגליו על אדמת הקודש היה 16 יום בלבד, וכשהגיעו אמר הרב חובל כי מעולם לא אירע לו כזה דבר שהגיע בזמן כה קצר לארץ ישראל.

קביעת מושבו בצפת עיה"ק

בתחילה חשב רבנו להתיישב בעיר הקודש ירושלים, ואף חשב לקבוע מגוריו בעיר חיפה שבה נמצאת מערת אליהו ורבנו רחש חיבה רבה למקום תפילה זה.

אך לבסוף החליט לקבוע מושבו בבירת הגליל בצפת, עיר מלאה חכמים וסופרים, העיר בה התגוררו רבינו האריז"ל ותלמידיו הקדושים, רבינו הבית יוסף ועוד צדיקים נשגבים מאורי וענקי עולם.

שער הכניסה לבית הכנסת של הבת עין בצפת

בעיר צפת רכש רבנו מגורים, ושם קבע את בית מדרשו, אשר היה עד מהרה לבית ועד לחכמים, חכמי צפת וזקניה התקשרו ודבקו בו, רבנו היה לראש המדברים בכל מקום וכבש את לבבות יושבי

העיר ומנהיגיה, והתחבב על שכבות העם הגדולים והקטנים.

הקמת בית הכנסת אורחים

בעת אשר התיישב בצפת הקים ויסד בה בית הכנסת אורחים לכל מי שצריך, והכל בחינם אין כסף. ואף מקום לינה נתן לזקוקים לכך, ובמיוחד לאלו שעשו דרכם לאתרא קדישא מירון לציון התנא רבי שמעון בר יוחאי, לכבודם היה עורך רבנו סעודות בשר ויין, והיה מכבדם יותר מיכולתו.

כאשר היה ביתו צר מהכיל את כל האורחים, היה מפציר בשכניו כי יקבלו חלק מהאורחים, והם כמובן נענו לו בסבר פנים יפות.

בית העלמין העתיק בצפת

השתטחות על קברי הצדיקים

במשך כל ימי שבתו בעיר צפת הרבה להשתטח על ציוני הקדושים אשר בארץ, ועמד שם בתפלה לפני היושב במרומים למען כלל ישראל שיוושעו בזכות הצדיקים טמוני עפר.

פעם בעת תפלתו בקברי צדיקים, פנה אליו יהודי ושאל, מי אמר שאכן קבור כאן אותו הצדיק? השיב רבנו: **'דבר שהוא מסור ומקובל אצל הרבה יהודים ואין מאמינים בזה, הרי זה בכלל אפיקורסות!'**

משפט אחד! היוצא מן הלב...

בראש השנה לפני תקיעת שופר, נעמד על הבימה, והציבור ציפה לשמוע דרשה ארוכה ודברי מוסר, אך רבנו אמר רק משפט אחד:

'מורי ורבותי, היום הוא ראש השנה, צריכים לשוב בתשובה.'

משפט פשוט מתוך עומק ליבו, שכל כך השפיע על הקהל, עד כדי כך, שלפני שנשמעה תקיעת השופר, געו כל הציבור בבכי והרהרו בתשובה שלימה.

מרד הפלאחים

בשנת תקצ"ד פרץ מרד הפלאחים בארץ ישראל. המורדים פלשו לצפת, בזזו את רכוש היהודים והתעללו בתושביה.

רבנו הסתתר עם בני קהילתו בחצר הקאדי, ובמשך שבועות שרד שם כמעט בלי אוכל. את המעט שהיה חילק לאחרים.

לאחר השתדלותו של רבי ישראל משקלוב אצל השלטון, שוחררו היהודים ב"בתמוז" – יום שקבע ה"בית עין" ל"פורים קטן" של הודיה לדורות. לאחר מכן פנה למשה מונטיפיורי בבקשה לעזרה בשיקום היישוב בצפת.

ד"ר אליעזר הלוי, מזכירו של מונטיפיורי, כתב עליו: ת"ה איש הזה הוא אחד מן האנשים היקרים אשר ראיתי מעודי... עובד את עבודת העדה בלי כל קבלת פרס, ואף מחלק את כל אשר לו לעניי עמו".

רעידת האדמה

עוד לא התאוששה העיר צפת וגזירה נוספת נגזרה מאת ההשגחה העליונה, ומתוך עשרה קבים של יסורים שבהם נקנית ארץ ישראל, נטלה צפת תשעה.

בכ"ד בטבת תקצ"ז אירעה רעידת אדמה קשה בצפת. באותה שעה התפלל רבנו תפלת מנחה בבית מדרשו. כשנשמעו הזעזועים, קרא לכל המתפללים להתאסף סביבו, והוא עצמו השתחוה על הארץ.

כותלי בית המדרש נרעדו ונפלו והפכו לאבנים ואבק, אבל המקום המצומצם שבו עמדו הצדיק ותלמידיו נותר עומד.

ולזכר אותו הנס קבעו בבית המדרש אבן מציבה עד היום הזה, ועליה נחקק:

כתובת שיש בכניסה לבית הכנסת של הבת עין בצפת

מה נורא המקום הזה בית המדרש של רבי אברהם דב מאווריטש זצ"ל, שחזה את הרעש הגדול על צפת תובב"א בתקצ"ז, ובזכותו הגדולה ניצל חצי ביהמ"ד מחורבן והאדמו"ר ותלמידיו שרדו בחיים'.

רבנו הסביר מאוחר יותר מדוע השתטח על הארץ: ראיתי כי האבנים לא נופלות בדרך הטבע מלמעלה למטה, אלא נזרקות לרוחב, והבנתי כי עכשיו הסטרא אחרא

משתולל, וכשזה קורה צריך להכניעו, והכניעתו על ידי ביטול היש. והכניעה ולכן השתטחתי על הארץ בהתבטלות מוחלטת, וזה מה שהציל את חיינו.

שיקום העיר צפת

רבנו היה הראשון שעמד לסדר ולפקח על הטיפול בניצולים ובהרוגים ועל שיקום העיר מהריסותיה, הוא הקים במעלה ההר צריף מקרשים שם הביאו את הפצועים הרעבים והחולים, ומינה צוות מיוחד שיטפל בהם.

בד בבד התמסר לגיוס משאבים גדולים לניצולי הרעש.

היו הרבה שהחליטו לעזוב לירושלים, באמרם כי העיר צפת משכלת יושביה ולא תהיה לה תקומה, אמרות אלו הכניסו מורך בלב הנשארם, עד שעמד רבנו והבטיח כי לא תקום צרה שוב עד ביאת גואל צדק.

הבטחת רבנו הפיחה רוח חיים בלבבות ונתנה את אותותיה ועודדה את העוסקים במלאכה, בעיר שהיתה עד לא מכבר אבילה חריבה ושוממה.

דברי רבנו עשו פירות, והישוב היהודי התחדש ונוסד מחדש.

בשנת תקצ"ח מרדו הדרוזים בשלטון בארץ ישראל וגם צפת שתתה את כוס התרעלה, עד ששקט המרד.

בשנת ת"ר לאחר המאורעות שפקדו את העיר, הקים רבנו ויסד את ה'חברא קדישא' של צפת, כדי שלא יפול הנטל על כולם, ויקבל כל נפטר את הכבוד הראוי לו.

ציונו של הבת עין הקדוש זיע"א

המגיפה ופטירתו

בשנת תר"א פרצה מגפה בצפת. הצדיק נפגע אף הוא, וקיים בעצמו "ויעמד בין המתים ובין החיים".

רבנו הבטיח לצאן מרעיתו כי הוא יהיה הקרבן האחרון.

בי"ב בכסלו נפטר – והמגפה פסקה. נטמן בבית הקברות העתיק בצפת, סמוך לצדיק בעל "ערבי נחל".

מערת ציונו משמשת עד היום למקום תפלה ותחנונים ליהודים מקרוב ומרחוק להיפקד בפקודת ישועה ורחמים בזכות הצדיק. ממשיכו בהנהגת העדה היה תלמידו, הרב שמואל הלר. ה'בת עין' לא השאיר אחריו ילדים.

חשומעי לקחו

רבי הלל מפאריטש – מגדולי תלמידי הבעל שם טוב, מפיץ תורת החסידות בליטא, נודע באהבתו ובדבקותו הגדולה.

רבי צבי ממזריטשקא – רבה של מזריטשקא, צדיק נסתר ומנהיג חסידי חשוב באוקראינה.

רבי שלמה חיים מקוידנוב – מממשיכי דרך צ'רנוביל, נודע בדרשותיו העמוקות ובפשטותו.

רבי שמואל הלר – רבה של צפת לאחר פטירת רבו, הנהיג את הקהילה האשכנזית וחזק את היישוב בגליל.

רבי אורי אורנשטיין – ראש כולל חב"ד בירושלים וחתנו של בעל הקרן אורה, ממנהיגי הציבור החסידי בירושלים.

כסאו של הבת עין הקדוש בבית הכנסת בת עין

ספרו

ספרו 'בת עין' נכתב בצפת, ובו דרשות חסידיות עמוקות על עבודת ה', ביטול היש ודבקות בקב"ה. שיטתו משלבת יראת שמים פשוטה עם עומק פנימי: עבודת ה' מתוך שמחה, ענוה ואהבת ישראל.

ספר "בת עין" המבואר בהוצאת עוז והדר ומכון אור לישראל

רישומים מפסקיו ותשובותיו בהלכה מרבנו כמעט ולא נותרו, מלבד שתי תשובות שנדפסו בסוף הספר 'בת עין', בתשובות אלו מתגלה גאונותו העצומה של רבנו ובקיאותו בכל מכמני התורה.

הספר 'בת עין' לא מש משולחנו של הרה"ק רבי אהרן מטשערנאביל, שחיבב מאוד את הספר. ברוסיה של הימים הללו היו צריכים לרשיון מהצנזורה על כל ספר שהביאו לתחום המדינה, ואת הספר 'בת עין' הביאו בערמה לתחום המדינה, בלא שיקבלו עליו הרשיון. וכשקיבל הרה"ק מטשערנאביל את הספר, לא הורידו מעל שולחנו מרוב שחיבבו.

לאחר זמן, מסרו המלשינים לשלטונות שאצל הרה"ק נמצא ספר ללא רשיון, ובא שוטר מטעם המלוכה לבית הרה"ק בטשערנאביל לערוך חיפוש בביתו, ומצא את הספר על השולחן, ולקח את הספר - משום שהיה מודפס בלא רשיון הצנזורה, ולקחו השוטר, ונתנו תחת בית שחיו להחרימו. וחרה להרה"ק, וכשפנה השוטר לצאת מהבית, ניגש רבי אהרן אל השוטר, וחטף הרה"ק את הספר בכוח מתחת זרועו, ונתנו לאחד שברח עם זה. ולנכרי תחב שלושה רובל כסף לשחדו, ושלו, ופטרו לשלום באמרו: הספר הזה אי אפשר להניח שיהיה אצל השוטר.

סיפר כ"ק האדמו"ר מטאהש זצ"ל: כ"ק אאמו"ר זי"ע היה לומד בקביעות בספר בת עין הקדוש בכל יום שבת קודש בבוקר קודם התפלה, וגם כדאי ללמוד הרבה בספרו הקדוש, כי הספר מלא הארות והדרכות היאך לזכות ליראת ה' בלב אמת, וכיצד לקנות מידות טובות, ובפרט מדת הענוה ושפלות הרוח.

ויש כוח מיוחד להתעורר ע"י לימוד ספרו הקדוש, כי כידוע לא הניח המחבר בנים אחריו ל"ע, על כן מפני שלא הוריש כוחו ודרכו על ידי בניו, הורישו על ידי דברי תורתו שבספרו הקדוש.

הגה"צ רבי אליהו ראטה זצ"ל היה אומר שהרה"ק מרן רבי שלומ'קה מזוהיעל זיע"א היה אדוק מאוד בתורת הבת עין, ואמר שהספר שלו זה הבת עין.

כמו כן סיפר האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א מארה"ק, שהרה"ק רבי דוד מראחמיסטריווקא מירושלים היה לומד כל שבת קודש מהספר בת עין הקדוש.

עוצם קדושתו

מרב חובתו של הרה"ק רבי אהרן מטשערנאביל זי"ע להרה"ק הבת עין זי"ע, ביקש לאחר פטירתו של הבת עין זי"ע שישלחו לו בגד - שלבש בו הרה"ק, וביקש רבי אהרן זי"ע ללבשו, ושלחו לו אחד מהבגדים, והוצרכו לתקנו ולהתאימו למידתו. והזמין הרה"ק חייט לביתו, שיתקן עבורו את הבגד, וציוה שיעבוד רק בביתו, וציוהו שאת השיריים - החתיכות שישארו מהבגד - יגנזו, ולא יזרקו לאשפה...

זכרו לדורות

יום י"ב בכסלו -יום פטירתו, בצפת נערכת אז סעודת הילולה גדולה בבית מדרשו, ובה משתתפים אלפי חסידים. גם הרב אלימלך בידרמן שליט"א נוהג לעלות מדי שנה לציונו ולומר שם תפילות עם קהל רב. בשנת תשס"ד הוקם בצפת תלמוד תורה על שמו - "בית עין".

פ"נ
הרב הגאון הצדיק
המפורסם כ"מ
אברהם דוב
כהן ר"ב המגיד דוד ז"ל
מאוריטש
נ"י ר"ב כסלו ת"ת
תקפ"ח

תולדות אד"ם

שער דברי תורתו

פנינים שולקטו תוך כדי לימוד בספר בת עין הקדוש

על ידי ע"ה דוד יוסף חניה הי"ו

לע"נ מרת אימו האישה הכשרה יהודית בת סברסה ע"ה

הוגה ע"י הרב נתנאל ענקרי שליט"א

לימוד זכות על ישראל מחנוכה

דרוש לחנוכה מפרשת וישב

וַיְהִי כַּמְשָׁלֶשׁ חֳדָשִׁים וַיֵּגֶד לַיהוּדָה
לֵאמֹר זָנְתָה תָמָר וְגו'³, הִנֵּה אֵינִי
בְּכַתְבִּי הָאֶרֶץ ז"ל⁴ שֶׁעָקַר סוֹף גִּמְרֵה
הַחֲתִימָה הִיא בְּחֻנְכָּה. אִם כֵּן נוֹכַל
לֹמַר שֶׁזֶה מְרֻמָּז בְּפִסְקִים אֵלּוּ עַל
דָּרוֹךְ זֶה, **"וַיְהִי כַּמְשָׁלֶשׁ חֳדָשִׁים"**,
הֵינּוּ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד חֻנְכָּה, שְׁאֵז
עָקַר גִּמְרֵה חֲתִימָה. עַל כֵּן בָּא
הַמַּקְטִּיר עַל בְּנֵי הָאָדָם לִפְנֵי בּוֹרָא
עוֹלָמִים בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא מְרֻמָּז
בְּתִבַּת יְהוּדָה⁵, לֹמַר **"זָנְתָה תָמָר
כָּלִיתָ"**, הֵינּוּ כְּנֻסַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁדָּמְתָה
לְתָמָר⁶, שֶׁהִיא מְכֻנָּה בְּשֵׁם כָּלָה⁷,
זָנְתָה וְסָרָה מִמָּה, וְהִלָּכָה אַחֵר
זְנוּנָה, וְלֹא דִי לָהּ בָּזָה שֶׁהִלָּכָה אַחֵר
תֵּאֵאוֹת לְבָהּ הָרַע, אֲלֵא שֶׁגַּם **"הִיא
הָרָה לְזִנוּנִים"**, הָרָה הִיא בְּחִינַת
דְּבִיקוּת, הֵינּוּ שֶׁמַּעֲצָמָה הִיא דְּבִיקָה
תָּמִיד בְּתֵאֵאוֹתָהּ בְּלִי שׁוּם גּוֹרֵם לָזֶה.

"וַיֹּאמֶר יְהוּדָה", הוּא הַבּוֹרָא בָּרוּךְ
הוּא, **"הוֹצִיאֹהָ וְתִשְׁרֹף"** עֲבָרָה זֶה,
שֶׁבִּלָּא שׁוּם גְּרָמָא וּמִנִּיעָה הִיא הָרָה
לְזִנוּנִים רַק מַעֲצָמָה הִיא הָרָה
וְדְבִיקָה לְתֵאֵאוֹת לְבָהּ הָרַע. **"הִיא
מוֹצֵאת וְהִיא שְׁלָחָה אֶל חֲמִיָּה
לֵאמֹר"**, בְּהִתְנַצְּלוֹת נֶשֶׁל אֶמֶת,
שֶׁשֶּׁקֶר עֲנָה הַשֵּׁטֶן בָּזָה שֶׁמַּקְטִּיר
עַל בְּנֵי הָאָדָם שֶׁהֵמָּה דְּבִיקִים בְּגִדְל
תְּשׁוּקָה לְתֵאֵאוֹת רָעוֹת, כִּי הָאֶמֶת
הוּא כֶּן שֶׁ**"רַק לְאִישׁ אֲשֶׁר אֱלֹה לֹ"**

אֲנִכִּי הָרָה", פְּרוּשׁ, שְׁאֵנְחֵנוּ עִמּוֹ
דְּבִיקִים רַק בְּבוֹרָא עוֹלָמִים בָּרוּךְ
הוּא שֶׁהוּא מְקוֹר הַחֲסֵד, וְגִמְטְרִיָּא
אִל"ה ל"ו, וְמָה שְׁאֵנְחֵנוּ עוֹשִׂים
לְפַעֲמִים נֶגֶד רָצוֹן הַבּוֹרָא בָּרוּךְ הוּא
הוּא רַק מַחֲמַת רַב טְרִידַת הַזָּמָן
וּטְרִידַת הַפְּרִינְסָה וְשֶׁאֵר מְאֻרְעוֹת שֶׁל
בְּנֵי הָאָדָם, אֲבָל בְּאֶמֶת בְּפִנִּימִיּוֹת
הַלֵּב דְּבִיקִים אֵנְחֵנוּ בְּגִדְל חֲבֵה
וְתִשְׁוָקָה רַק לַבּוֹרָא עוֹלָמִים בָּרוּךְ
הוּא.

וְתֵאֵמַר עוֹד לַבּוֹרָא עוֹלָמִים בָּרוּךְ
הוּא רָאִיָּה אֶמֶתִּית לָזֶה, **"הִכָּר נָא
לְמִי הַחֲתֻמָּת"**, מְרֻמָּז עַל הַשָּׁמֶן שֶׁל
נֵרוֹת חֻנְכָּה, שֶׁהִיא חֲתָם בְּחֻמּוֹ שֶׁל
כֶּהָן גְּדוֹל⁸, **"וְהַפְּתִילִים"** מְרֻמָּז עַל
הַפְּתִילוֹת שֶׁל נֵר חֻנְכָּה, **"וְהַמָּטָה"**
מְרֻמָּז עַל הַכִּלִּי שֶׁל נֵר חֻנְכָּה, כִּידוּעַ
כִּי תִבַּת הַמָּטָה עִם הַכּוֹלֵל גִּמְטְרִיָּא
כִּל"י. פְּרוּשׁ, מִהֲמַצּוֹת נֵר חֻנְכָּה
שְׁאֵנִי מְקִימִים כְּמַצּוֹת רָצוֹנָה
הַקְדוּשׁ, הִיא רָאִיָּה מְפֻרָּשֶׁת שְׁאֵנְחֵנוּ
הוֹלָכִים רַק אַחֵר רָצוֹנָה, וְחֻשׁוֹקִים
וְדְבִיקִים רַק בָּהּ וְלֹא ח"ו וְכו', רַק מָה
שְׁאֵנְחֵנוּ עוֹשִׂים לְפַעֲמִים נֶגֶד רָצוֹנָה
הוּא רַק מַחֲמַת הַנֵּל.

"וַיֹּאמֶר יְהוּדָה", הוּא הַבּוֹרָא בָּרוּךְ
הוּא, **"צִדְקָה מִמֶּנִּי"**. כְּבִיכּוֹל אֲנִי חַיִּב
בָּזָה⁹ הֵינּוּ הַבּוֹרָא בָּרוּךְ הוּא מוֹדֶה
לָהֶם שֶׁהֵמָּה צוֹדִקִּים, כִּי אֲנִי רוֹאֶה
שֶׁהָאֶמֶת הוּא שֶׁהֵמָּה דְּבִיקִים רַק בִּי,
וְמָה שֶׁהֵמָּה עוֹשִׂים לְפָרְקִים נֶגֶד
רָצוֹנִי ח"ו, הוּא רַק מַחֲמַת **"כִּי עַל כֵּן"**

⁶ שם"ר לו א

⁷ פס"ר פ' לו

⁸ ששבת כא :

⁹ ע' רש"י ז"ל

³ בראשית לח כד - כו

⁴ חמה"י לחנוכה, ע' זח"ג רנט. ומ"ש ע"ז בס' מאיר עיני

חכמים שי"ג פ"ב

⁵ ע' זח"א פט :

הלל כנ"ל, (דבר זה הוא מימי ילדותי, ואין אני זוכר אם אני אמרתי או שמעתי אותו).

טודת לב האדם בפרנסתו

פרשת במדבר

אמנם מצודה פרוסה על כל חי, הוא בקשת הפרנסה לחם לאכל וכו', וזהו המצודה שבו נצוד האדם ומבקש לחמו בתחבולות וערמוניות, וסובר שפוחו ועוצם ידו תעשה לו, ואינו בוטח ומאמין בזה שבודאי יזמין לו פרנסתו וחי נפשו, כי מאן דיהיב חי יהיב מזוני, וכמו שאמר הבעל שם טוב זללה"ה, שמה שאמרו חז"ל "ומצודה פרוסה על כל החיים", פרוש פרוסה הוא לשון פרס' בלשון הגמרא, כמאמר חז"ל "בכדי אכילת פרס", פרוש לחם ופרנסה, וזהו מצודה של פרנסה הוא על כל חי, ומחמת זה שטרוד בבקשת פרנסתו בכל מוחו ולבו תמיד על כן אין לבו פנוי לעבודת ה' עכ"ד.

אבל כשהוא מסתכל תמיד בחסד ה', איך שהוא פותח את ידו ומשביע לכל חי רצון, ומאמין בזה באמונה שלמה ובוטח בו שבעבור חסדו הגדול יזמין לנו את פרנסתנו בלי התחכמות יתרות, ואז יוכל להיות לבו ודעתו פנוי לתורה ומצות, ואז בלמוד התורה יאיר ה' עליו אור

לא נתתיה לשלה בני, ר"ל תבת של"ה מרמז על משיח צדקנו, כמאמר הכתוב¹⁰ "עד כי יבוא שילה", הינו מחמת שזה זמן רב שלא נתתי ומסרתי אותם לרועה נאמן הוא משיח צדקנו שיבוא במהרה בימינו אמר כן יהי רצון:

תירוצ קושיית הבית יוסף

דרוש לחנוכה

מקנשין העולם¹¹, למך עושין ח' ימי חנכה, הלא הנס לא היה רק בשבעה ימים כו'.

ונראה לתרץ, על פי הקדמת מאמר חז"ל¹² שצריך לברך "המוציא בזה"א, שמברכותיו של אדם נכר אם הוא תלמיד חכם כו'. ועל פי זה נאמר, דהנה בית הלל סברי בנר חנכה מוסיף והולך, ואם יהיה חנכה רק ז' ימים, אם כן, ביום הד' של חנכה ידליק ד' גרות, וגם לבית שמאי דסברי פוחת והולך, גם כן ידליק ביום ד' ארבעה גרות, ולא יהיה הכר אם כבית הלל או כבית שמאי, לכן אמרו שיהיו ח' ימי חנכה, ואז בכל יום יהיה נכר שהלכה כבית הלל, גם ביום ד' יהיה נכר.

וזהו שרמז האבודרהם, הוצא בעטרת זקנים¹³, חנכה, נוטריקון ח' נרות ו"הלכה כ"בית ה"לל, לרמז כנ"ל למך שאמרנו, שלכך קבעו ח' ימי חנכה שיהיה נכר שהלכה כבית

10 בראשית מט י

11 בית יוסף או"ח ס' תע"ר

12 ברכות לח.

13 ריש הלכות חנוכה

מה גורם שפע לעם ישראל

פרשת בלק

כִּי עַל יְדֵי הַשָּׂרָאֵת הַשְּׂכִינָה יִתְּ בְּבַחֲבִינַת מַלְכוּתוֹ נִשְׁפָּע עַל יִשְׂרָאֵל כָּל טוֹב וּבִרְכָּה וְנִשְׁפָּע וְחַיִּים כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַמַּגִּיד ז"ל¹⁶ עַל מֵאֵמֶר חֲז"ל¹⁷ אֵין מִזֵּל לְיִשְׂרָאֵל, פְּרוּשׁ בְּחִינַת אִי"ן בְּחִינַת עֲנוּהָ הוּא הַמִּזֵּל לְיִשְׂרָאֵל, הֵינוּ כְּשִׁישְׂרָאֵל הַמָּה בְּבַחֲבִינַת אִי"ן בְּחִינַת עֲנוּהָ אֵז אוֹתָהּ בְּחִינַת אִי"ן הוּא מִזֵּל וּמִמְשִׁיב וּמִנְשִׁיב עַל יִשְׂרָאֵל כָּל טוֹב נִשְׁפָּע וּבִרְכָּה וְחַיִּים, כִּי עַל יְדֵי שְׁמִקְבָּלִים עֲלֵיהֶם עַל יְדֵי עֲנוּהָ בְּחִינַת קִבְּלַת עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם בְּשִׁלְמוֹת וּדְבָקִים לְקַדְשָׁהּ, מִמִּילָא בָּא לָהֶם כָּל טוֹב וְנִסְתָּמוּ וְנִסְתָּלְקוּ מֵהֶם כָּל הַמַּקְטָרִגִּים.

עיקר האמונה שה' עושה הכל

פרשת פנחס

הִנֵּה זֶהוּ כָּלֵל גְּדוֹל בַּעֲבוּדַת ה' יִתְּבָרָה, שֶׁצָּרִיךְ כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְהֶאֱמִין בְּאַמּוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא בָּרוּךְ הוּא אֶחָד יְחִיד וּמִיחָד בְּתַכְלִית הַיְחָדוּד שֶׁאֵין כְּמוֹהוּ בְּשׁוּם פָּנִים וְהוּא לְבָדוּ אֱלֹהֵינוּ הֵיחָד הוּא וְיֵהִי מְנַהֵג וּבּוֹרָא לְכָל הַבְּרֹאִים וּמִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם בְּפִרְטֵי פְּרִטוֹת וְהוּא לְבָדוּ עֹשֶׂה וְעוֹשֶׂה וְעֹשֶׂה לְכָל הַמַּעֲשִׂים,

הַקָּדוֹשׁ, כִּי תוֹרָה אוֹר, וְיִלְךָ מִמִּדְרָגָה לְמִדְרָגָה, עַד שְׁיִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּבַחֲבִינַת מִשְׁכָּן שְׁשִׁשְׁכָן בְּתוֹכוֹ שְׂכִינְתוֹ יִתְּבָרָה.

הדרך להגיע לעין טובה

פרשת בלק

זֶהוּ נִקְרָא בְּחִינַת עֵין טוֹבָה שֶׁהִיא לְאַבְרָהָם אָבִינוּ ע"ה כְּמֵאֵמֶר חֲז"ל¹⁴ עֵין טוֹבָה וְרוּחַ נְמוּכָה וְנִפְשׁ שְׁפָלָה. וְעַל יְדֵי מָה יְכוּלִים לְהִגִּיעַ לְבַחֲבִינַת עֵין טוֹבָה עַל יְדֵי נִפְשׁ שְׁפָלָה וְרוּחַ נְמוּכָה, פְּרוּשׁ שֶׁבְּתַחֲלָה צָרִיךְ הָאָדָם לְהִרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בְּבַחֲבִינַת נִפְשׁ שְׁפָלָה הֵינוּ לְמַעַט בְּתַעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה לְהַסְתִּיף עַצְמוֹ בְּמַעוֹט שֶׁהוּא רַק הַהִכָּרַח לְחִיּוֹת נִפְשׁוֹ לַעֲבוּדַת הַשֵּׁ"ת, וְשֶׁלֹּא לְרַדֵּף אַחֵר מוֹתָרוֹת הַתַּעֲנוּגִים, וְאַזְ מִמִּילָא יֵהִי לֹו רוּחַ נְמוּכָה בְּבַחֲבִינַת שְׁפָלוּת כְּמֵאֵמֶר הַפְּתוּב "וְאֶכְלֶתָ וְשִׁבַּעְתָּ וְרָם לְבַבְךָ"¹⁵ וְגו', ר"ל שֶׁעַל יְדֵי מוֹתָרוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְשִׂאָר תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה בָּא לֹו בְּחִינַת גִּסּוּת, וְכְמוֹ שֶׁהִיא בְּלָעַם רוּדֵף אַחֵר הַכְּבוֹד וְשִׂאָר תַּעֲנוּגִים בְּבַחֲבִינַת נִפְשׁ רַחֲבָה, וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה לֹו רוּחַ גְּבוּהָ וְעֵין רָעָה, אֲבָל אַבְרָהָם אָבִינוּ ע"ה שֶׁהִיא לֹו בְּחִינַת נִפְשׁ שְׁפָלָה שֶׁלֹּא הָיָה רוּדֵף אַחֵר הַכְּבוֹד וְתַעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה, עַל יְדֵי זֶה תִּקַּן בְּחִינַת נִפְשׁ, וְהָיָה לֹו רוּחַ נְמוּכָה בְּחִינַת רוּחַ, וְעֵין טוֹבָה בְּחִינַת נִשְׁמָה.

¹⁷ שבת קנז.

¹⁴ אבות פ"ה מי"ט

¹⁵ דברים ח יב-יד

¹⁶ מאור עינים תהלים

האהבה והיראה היא רק לקב"ה

פרשת מסעי

ואין לירא משום דְּבַר בְּלִתי מֵהֵשֶׁם
הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא לְבָדּוֹ, כְּמוֹ שְׁאֵנוּ
מִתְפַּלְלִים בְּכָל יוֹם תְּמִיד¹⁹ וּמְלוֹךְ
עֲלֵינוּ אֲתָה ה' לְבָדּוֹ בְּחֹסֶד
וּבְרַחֲמִים, הֵינּוּ שְׂעִזָּר לָנוּ עַל זֶה
בְּבַחֲנֵי חֹסֶד וְרַחֲמִים אֲףִי שְׁאִין אֲנוּ
כְּדָאִים לָזֶה תַּעֲזָר לָנוּ שְׁתַּמְלֵךְ עֲלֵינוּ
אֲתָה לְבָדּוֹ, הֵינּוּ שֶׁנִּקְבַּל עֲלֵינוּ רַק
עַל מַלְכוּתָךְ בּוֹרָא עוֹלָמִים יִתְבָּרָךְ
שְׁמוֹ לְבָדּוֹ, וְלִירָאָה מִפְּנֵי וְלֹאֲהֲבָה
אוֹתוֹ אֲהַבָה שְׁלֵמָה, וְאִין לִירָא
וְלֹאֲהַב שׁוּם דְּבַר זֻלָּתוֹ לְפִי שְׁאִי
אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת קִטְנָה אוֹ גְּדוֹלָה
בְּלִתי הַשְׁגָּחָתוֹ וְרָצוֹנוֹ יִתְבָּרָךְ שְׁמוֹ.

ב' דרכים שבהם יצר הרע מנסה

להפיל את האדם

פרשת ואתחנן

וְלִכְן צָרִיךְ הָאָדָם לָזֶהר מְאֹד שֶׁלֹּא
יִלְכַּד ח"ו בַּעֲצַת הַיָּצָר הָרַע בְּב' ¹⁹
בַּחֲנִינֹת הַנִּ"ל, כִּי ע"ז הַזְהִירָנוּ הַפְּתוּב
וּמֵרִמָּז לָנוּ בְּפֶסֶק²⁰ "רַק הַשָּׁמַר לָךְ
וְשָׁמַר נִפְשֶׁךָ מֵאֵד" וְגו', פִּירוּשׁ
שֶׁתִּשְׁמַר בַּחֲנִינֵי רַק כְּמֵאמַר חַז"ל²¹
אֲכִין וְרָקִין מֵעוּטִין, ר"ל לִשְׁמַר
בַּחֲנִינֵי הַמַּעוּט הַנִּ"ל שֶׁיִּהְיֶה לָּךְ, הֵינּוּ
כְּשִׁיחָה לָךְ בַּחֲנִינֵי שְׁפִלוֹת גְּדוֹל
בְּרֵאשִׁית גְּדֹל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתָּ
בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְתִפֹּל לְבָךְ מְאֹד
בְּקִרְבֶּךָ תִּרְאֶה שֶׁלֹּא תִתְיַאֵשׁ ח"ו
כִּנִּ"ל רַק אֲדַרְבֵּה חֲזַק וְאַמֵּץ וְתִאָּמֵן
בְּה' שֶׁחֲפֵץ חֹסֶד הוּא וּמִקְבֵּל שָׁבִים

וְכִשְׁפָּא לְבַחֲנֵי אֲמוּנָה זוֹ אִין לְחַפֵּץ
וְלִהְשִׁתוּק לְשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם רַק
יִהְיֶה כָּל חֲפָצוֹ וּמִגְמָתוֹ וְהִשְׁתוּקָתוֹ
לְמִלְאוֹת רָצוֹן הַבּוֹרָא יִת' וְלֹא לְחַפֵּץ
יוֹתֵר מִרָצוֹן הַבּוֹרָא יִתְבָּרָךְ שְׁמוֹ, כִּי
צָרִיךְ לְהֶאֱמִין אִם רָצוֹן הַבּוֹרָא
יִתְבָּרָךְ שְׁמוֹ לְתֵת לוֹ זֶה הַדְּבַר בְּיָדָי
הוּא יִתֵּן לוֹ בְּלִתי מְנִיעָה וְאִם אִין בְּזָה
רָצוֹן הַבּוֹרָא לָמָּה יִגַּע אֶת עַצְמוֹ
לְהִבֵּל וּלְרִיק לֹלָא יוֹעִיל.

גם הדין הוא רחמים

פרשת פנחס

עֲקָר עֲבָדוֹת ה' יִתְבָּרָךְ הוּא לְדַעַת כִּי
ה' הוּא הָאֱלֹהִים כְּמֵאמַר הַפְּתוּב¹⁸
"וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהִשְׁבַּת אֶל לְבָבָהּ כִּי ה'
הוּא הָאֱלֹהִים" וְגו', הֵינּוּ לְהַבִּין
וְלִהְשִׁכִּיל תְּמִיד אֶפְלוּ בְּעֵת
הַתְּגַבְּרוֹת הַדִּינִים יִחַשֵׁב שֶׁבְּיָדָי
הוּא חֹסֶד מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרָךְ שְׁמוֹ
כִּדִּי לְהַחֲזִיר אוֹתוֹ בְּתִשְׁבּוּהָ, וְיִהְיֶה לוֹ
לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה, וּמִזֶּה הַהִתְבּוֹנָנוֹת
יִתְהַפֵּף מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת הַרַחֲמִים,
מִחֲמַת שֶׁמַּחֲלֵט בְּדַעַתוֹ שֶׁמִּדַּת הַדִּין
הַזֶּה הוּא מִדַּת הַרַחֲמִים וְחֹסֶדִי
הַבּוֹרָא יִת' וּבְזָה מִמֶּתִיק הַדִּינִים
וְנַעֲשֶׂה בַּחֲנִינֵי חֹסֶדִים וְרַחֲמִים, וְזֶהוּ
הַבַּחֲנִינָה אֲשֶׁר צִדִּיקִים מְהַפְּכִים
מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת הַרַחֲמִים כִּנִּ"ל.

²⁰ דברים ד ט
²¹ ירושלמי סוטה ה ה

¹⁸ דברים ד לט
¹⁹ בתפלת העמידה

כנ"ל. ושמו נפשו מאוד, ר"ל על דרך שאמר חז"ל²² מאד מאד הוי שפל רוח וכו', ר"ל מאוד מרמז על בחינת גסות בחינת רומי רבתי, וצריכים לזהר ממנה.

לקבל את מתנת השבת

פרשת עקב

שבת צריך האדם לשמר את עצמו במעשה בדיבור ובמחשבה, ועל שנים הזהירו הכתוב בפרוש. על המעשה נאמר²³ "לא תעשה מלאכה", ועל הדבור נאמר²⁴ "ודבר דבר", ודרשו רז"ל²⁵ שלא יהא דבור של שבת כדבור של חול, ואלו השנים הם ביד כל אדם הרשות נתונה לשמר את ידו מלעשות ופיו מלדבר ונקרא "הנגלות לנו ולבנינו"²⁶, אבל מחשבה בלב ומחשבה נקראים נסתרות, אינם ביד האדם רק לה' אלהינו, והוא נותן זאת במתנה להזוכה, ולזה רמזו רז"ל באמרם²⁷ אמר הקב"ה למשה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמך, ודדקו בלשונם לומר בבית גנזי על דרך הנזכר "הנסתרות לה' אלהינו", והוא בבחינת המחשבה, שתהיה שבת שמך, פרוש שתהיה המחשבה ג"כ בקדשת שבת, וזה הבחינה היא בבית גנזי דוקא, ואני נותנה במתנה טובה לכל הזוכה.

ע"כ צריך האדם לקדש את עצמו בקדשת שבת במעשה ובדבור תחלה, ויבקש מה' שיהיה בעזרו ויתן לו המתנה טובה שיהיה גם מחשבות לבו ומוחו קדושים בקדשת שבת לה',

העשירות היא כלי לעבודת השם

פרשת ראה

אמנם צריך להבין מאי מעליזותא בקבול שחר בעולם הזה על דבור אנכי, הלא מה טוב לקבל השחר בעולם הבא עולם הקים, ולא בעולם העובר. רק הענין הוא שצריכים דעה מישבת לעבודת הבורא ב"ה, וצריך על כל פנים איזה קבול שחר בעולם הזה כדי שיהיה לו דעה מישבת לעבודת הבורא ב"ה.

וע"ז רמזו חז"ל באמרם עשר בשביל שתתעשר, שלכאורה הוא פלא לעשר על מנת לקבל פרס. רק נראה רשאי שירצה האדם לקבל פרס שיתעשר בכדי שיהיה לו רוח והרחבת הלב לעבודת הבורא ב"ה. ובמדרש איתא עשר בשביל שלא תתחסר, היינו שלא יחסר לו הפרנסה ולא יוכל לעבד את הבורא יתברך שמו ח"ו. ונסח אחר - בשביל שתתחסר, היינו שיהיה לבו פנוי שיביין בעצמו חסרונו וספלותו.

²⁵ שבת קיג:
²⁶ דברים כט כח
²⁷ שבת י:

²² אבות פ"ד מ"ד
²³ שמות כ י
²⁴ ישעיה נח יג

גם קללת ה' היא ברכה

פרשת ראה

אִי יֵשׁ לְפָרֶשׁ בְּדֶרֶךְ זֶה, אֶת הַבְּרָכָה
אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ וְגו' וְהַקְלָלָה אִם לֹא
תִשְׁמְעוּ וְגו', פֶּרֶשׁ שֶׁזֶה שֶׁהַבּוֹרָא
ב"ה מְקַלֵּל הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת בְּרָכָה,
כִּי עַל יְדֵי זֶה הוּא נוֹתֵן לֵב לַחֲזֹר
בְּתַשׁוּבָה וְזֶה הוּא בְּרָכָה. הַשִּׁי"ת
יִזְכְּנוּ לַעֲשׂוֹת תַּשׁוּבָה בְּאַמֶּת אִמֵּן כֵּן
יְהִי רָצוֹן.

י"ב כסלו ש' תר"א
בעמ"ח ספר בת עין
ת. נ. צ. ה.

כל הטוב שיש לאדם הוא חסד

פרשת שופטים

וְנוֹכַח לְהַבִּין דֶּרֶךְ מוֹסֵר מָה שֶׁהַתּוֹרָה
מַצְוֶה לָנוּ לִתֵּן מִכָּל דֶּבֶר רִאשִׁית
לַכֹּהֵן, הֵיינוּ שֹׁפְרֵי הָאָדָם לְהַבִּין בְּכָל
הַטּוֹבוֹת הַנִּשְׁפָּעִים עָלָיו מִהַבּוֹרָא
ב"ה שֶׁהוּא רֶק מְמַדַּת חֶסֶד חֲנָם,
וְלֹא מַצַּד מַעֲשָׂיו כְּעִנֵּין "כָּחִי וְעַצְמִי יָדִי
עָשָׂה לִי"²⁸ וְגו', שֶׁמַּצַּד מַעֲשָׂיו בּוֹדֵאֵי
לֹא הָיָה זֹכֶה לְכָל זֶה וְאִפְּלוּ לַפְּחוֹת
מִזֶּה, אֲךָ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָבֹא לְבְּחִינָה
זוֹ רֶק עַל יְדֵי בְּחִינַת הַכִּנְעָה וְשִׁפְלוּת
בְּאַמֶּת, הֵינוּ שִׂידֵעַ בְּעֶצְמוֹ מַעוֹט
עָרְפוֹ הַשִּׁפְלָה וְהַנִּבְזָה, וּמַחֲמַת זֶה
מִמִּילָא כָּל מָה שֶׁה' יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה
עִמּוֹ הוּא אֲצִלוֹ רֶק מַצַּד חֶסֶד חֲנָם.

עיקר עבודת ה' לייחד הכל

לשם שמים

פרשת נח

וְנוֹכַח לִזְמַר עַל דֶּרֶךְ זֶה, דְּהִנֵּה הָעֶקֶר
בְּעִבְדוּת ה' הוּא "בְּכָל דֶּרֶךְ
דְּעֵהוּ"²⁹ הֵן בְּבְחִינַת רוּחָנִיּוּת וְהֵן
בְּבְחִינַת גִּשְׁמִיּוּת, לְהַכְנִיס הַכֹּל תַּחַת
רִשּׁוֹת הַיָּחִיד יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם לַעֲבֹד
ה' בְּשִׁנְיָהֶם, הֵן בְּרוּחָנִיּוּת, הוּא
בְּחִינַת חֶסֶד, שֶׁהוּא לְאַהֲבָה ה' אֶהְבֶּה
נִפְלְאָה לַעֲבֹדוֹ בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה
וּמַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת וּגְמִילוּת חֲסָדִים הֵן
בְּגוֹפּוֹ וְהֵן בְּמִמּוֹנוֹ לְשֵׁם ה'. וְהֵן
בְּגִשְׁמִיּוּת בְּחִינַת גְּבוּרָה, בְּעֲשׂוֹתוֹ
אֶת כָּל תַּאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה מֵאֲכִילָה
וְשִׁתְיָה וְכַדּוּמָה מִצָּרְכֵי הַהֶכְרָחִים,
יְהִי מַעֲשֵׂהוּ בְּכֹנֶה לַעֲבֹדוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ.

יחזקאל ונחמיה
כח צ"ב מרדכי ו'
יחזקאל מרדכי ו' בן שיריאל רבקה
יחזקאל ונחמיה רבקה בן שיריאל ו'

וְזֶה הוּא בְּחִינַת דַּעַת, הַתְּחַבְּרוּת
חֶסֶד וּגְבוּרָה, כְּשִׁמְיָחַד וּמַחֲבָר
בְּחִינַת גִּשְׁמִיּוּת לְבְּחִינַת רוּחָנִיּוּת,
שֶׁהוּא לְכַבֵּשׁ כָּל תַּאֲוֹתָיו וְאַהֲבוּתָיו,
שֶׁאֵל יִכְסֹף וְיִאָּהֵב שׁוֹם דֶּבֶר מִדְּבָרִים
הֵם, רֶק כְּמוֹ אִשׁ יִבְעַר בְּלִבּוֹ
תְּמִיד לְאַהֲבַת דְּבָקוֹת נִפְשׁוֹ אֶל
בוֹרְאוֹ, עַד שֶׁמֶרֶב אֶהְבֵּת ה' וְתַשׁוּקָה
הַגְּדוֹלָה לֹא יִפְנֶה לְבָבוֹ כָּלֵל לְשׁוֹם
אַהֲבָה שְׁחוּץ מִמֶּנּוּ מַחֲמַת גְּדֹל
הַמְדוּרָה בְּלִבּוֹ בְּתַשׁוּקָה וְחִמּוּדָה
עָזָה כְּרִשְׁפִּי אִשׁ שֶׁלֹּהֶבֶת יְהִי אֲשֶׁר
מוֹחוֹ וְלִבּוֹ קִשְׁוִים וּמִצְמָדִים
בְּאַהֲבַת ה' וְאִיךָ יַעֲרֹב לוֹ שׁוֹם דֶּבֶר

²⁹ משלי ג ו'

²⁸ דברים ח יז

זולתו, ומה שיאכל הוא מן ההכרם גדול לו לשפר רעבוננו שישלם בכח ההיא לעבד שמו ית' ולהעלות הניצוצות הקדושות שבמאכל ההיא לשם ה', וכן בכל דבר ודבר לא יעשנה כי אם כאשר ימצא בה מקום לה' ואם לא ימצא לא יעשנה, ואינו מביט כי אם על עבודת ד' הנמצא גם בדברים ההם, כי אין יחוד כיחודו ובכל מקום שם הוא.

וזהו בכל דרכיו דעהו, אפלו בעסקו בצרכי גופניות יראה ליחוד ולחבר אותם לבחינת רוחניות, היינו שלא לכוון להנאת עצמו כלל רק כדי להחיות את נפשו, ויכול לעבד את ה' כמאמר הכתוב³⁰ "בכל עת יהיו בגדיך לבנים", היינו בכל עת אפלו בשעה שעוסק בצרכי גופניות, וזה היא עקר בחינת דעת התחברות חסד.

לכבו, ויקבל על עצמו לילה בדרך ה' ולעשות רצונו יתברך, ומהו רצונו יתברך? "לעבדה ולשמרה"³². לעבדה במצות עשה ולשמרה במצות לא תעשה³³, באהבה וביראה לפני ה', ולקבץ עתים לתורה. ואז על ידי זה באתערוהא דלתתא יהיה אתערוהא דלעילא, וכן יעורר מלמעלה גם כן על ידי חרטתו על כל מעשיו שעברו, יעורר בחינת נחמה וחרטה כביכול למעלה על בחינת הגלות וגדל היסורים שיש לנו מהגוים, ושאר יסורים בפרטיות ובכללות ישראל. ועל ידי מעשה הטוב ובחינת אמונה בה' שחפץ חסד הוא, ימשיך גם כן רב חסד מלמעלה. ועל ידי קביעת עתים לתורה יאר ה' עלינו אור כ"ב אותיות התורה רוחניים ונשמת חיים.

אמנם מידת נחמה וחרטה כן שיעור רבקה

אמנם מידת נחמה וחרטה כן שיעור רבקה

מה גורם לתפילה שתתקבל?

אמנם מידת נחמה וחרטה כן שיעור רבקה
פרשת תולדות
כאשר נרבה ונצלה וכל חיל ודמיון

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה הוא ויעתר לו ה'. פרש רש"י, לו ולא לה, לפי שאינו דומה תפלת צדיק בן צדיק לתפלת צדיק בן רשע.

ונוכל לומר על זה, דהנה שמעתי מהצדיק הקדוש רבי זאב מזיטאמיר פרוש הבוחר בשירי

על ידי התשובה מקרב הגאולה

פרשת נח

כי ענין התשובה הוא על ידי שיתבונן האדם בגדלתו יתברך, ויאמין באמונה שלמה שהוא בוחן כליות ויודע כל מעשי אדם ותחבולותיו, כמאמר הכתוב³¹ "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו" וגו', ואחר כך יחשב ויסתכל בכל מעשיו ומחשבותיו אשר עבר ועשה נגד רצונו יתברך, ובזה יבוש מאוד ויכנע לכבו בקרבו ויתחרט באמת בכל

32 בראשית ב טו
33 זח"א כז.

30 קהלת ט ח
31 ירמיה כג כד

איך להגיע להכנעה ובושה?

פרשת וישלח

הנה ידוע שגסות הרוח הוא מקור כל המדות רעות והקלפות, ומי שיש בו בחינת גאווה נסתלק ממנו בחינת הקדושה. ולכן צריך האדם לזהר מאוד מאוד להיות שפל רוח, היינו להסתכל תמיד במדות הרעות ותאוות הגשמיים שיש בו ולא תקנם עדיו, ועי"ז יהיה לו בחינת הכנעה ובושה לפני הבורא ב"ה ולא יתגאה כלל.

זמרה³⁴, היינו שבורא כל עולמים ב"ה בוחר בנשירים של זמרה, היינו למי שמשים עצמו בנשירים בשעת זמרה ותפלה ודפח"ח³⁵. ולהבין זה, דהנה עקר העבודת הוא בחינת ענוה ושפלות באמת, היינו שיתבונן בשכלו כשעומד להתפלל לפני בורא כל עולמים ב"ה, שמצד מעשי איני ראוי לדבר דבר לפניו ית' ולבקש ממנו גדולה או קטנה, ואפלו פתחון פה לעמד ולבקש מלפניו איני ראוי מצד מעשי, רק אני מבקש מהשי"ת שיעזר לי בזכות אבותי.

המורה האהב ומעלה שופץ
כי הוועד להצלת כבוד הקדושים

להתבונן תמיד על עבודתו

פרשת ויגש

שפל אדם אפלו הוא עובד את ה' תמיד, אף על פי כן צריך שיתבונן בכל יום על ריחוקו מה' יתברך, וכל עבודתו הוא כאין נגד מה שצריכים לעבדו, ויהיה בעיניו כאלו לא התחיל עדיו לטעם שום טעם מנעם ה', ויהיה בעיניו כקטן שנולד היום, ויתחיל לעבד את ה', ויצפה ויבקש לחזות בנעם ה', ויתפלל לה' שיעזרו להתחיל ולגמר בעדו בכי טוב שיצפה לחזות בנעם ה', ויכנע לכבו מאוד על הימים והשנים שעברו עליו מיום הגידו בלא יועיל שלא טעם כלום מנעם ה'.

ובחינת תפלה זו מקבלת לפניו ית', כמאמר הכתוב "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת", היינו שקרוב ה' לקוראיו לקבל תפלתם, כשיקראוהו באמת, היינו מצד זכות אבות, אמת הוא בחינת אבות, ראש תוך סוף.

אך זהו כשהוא צדיק בן צדיק, אז יוכל לבקש מה' יתברך מצד זכות אבות, אבל כשהוא צדיק בן רשע אינו יכול לבקש מצד זכות אבות, רק עקר הבקשה מכרח להיות מצד מעשיו, ולתפלה כזו אין הקב"ה פונה כל כך לקבלה, שאינו בוחר רק בנשירי זמרה, זה העושה עצמו בנשירים.

העצות למלחמת היצר

פרשת שמות

הִנֵּה עֹקֵר עֲבֹדַת הָאָדָם הוּא
הַמִּלְחָמָה לְהִלָּחֵם בְּכָל יוֹם עִם הַיֵּצֵר
הָרַע שֶׁנִּקְרָא פְּרַעַה עֶרֶךְ³⁶, וּמִשִּׁיאוֹ
לְתַאֲוֹת גִּשְׁמִיּוֹת הַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה,
וְזֶהוּ עֲנִין גְּלוּת מִצָּרִים, וּמִלְחָמָה
גְּדוֹלָה הִיא זֹ.

וְצָרִיךְ הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי לְמִלְחָמָה זֹ
שֶׁלִּשְׁנֵה דְבָרִים, רֵאשִׁית, הוּא בְּחִינַת
תּוֹרָה, הֵינּוּ לִקְבֹּעַ עֵתִים לְתוֹרָה
וְלִלְמַד בְּתוֹרָה תָּמִיד. ב' הוּא בְּחִינַת
עֲנוּהָ, שֶׁיֵּדַע בְּעֶצְמוֹ גָּדֹל שְׁפִלוּתוֹ,
וְאִיךָ שֶׁהוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתַאֲוֹת גִּשְׁמִיּוֹת
הַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה שֶׁאֵינוֹ עֹקֵר כָּלֵל,
וְיִכְנַע לְכַבּוֹ, וְיִהְיֶה לְבוֹ נִשְׁבֵּר בְּקִרְבוֹ,
וּבְזֶה יִשְׁפִּיל הַיֵּצֵר הָרַע וְיִתִּישׁ כָּחוֹ. ג'
שֶׁיִּבְקֹשׁ רַחֲמִים מִבַּעַל הָרַחֲמִים
שֶׁיִּרְחַם עָלָיו וְיִתֵּן לוֹ כֹּחַ לַעֲמֹד נֶגֶד
הַיֵּצֵר הָרַע בְּחִינַת פְּרַעַה, וְה' יִשְׁפִּילוֹ
וְיִתְגַּבֵּר עָלָיו וְיֵצֵא מִהֶגְלוֹת, וְאִזְ יִרְחַם
עָלָיו ה' וְיִהְיֶה בְּעֶזְרוֹ וְיִוצִיאוֹ מִהֶגְלוֹת
מִצָּרִים. וּבְחִינּוֹת אֵלּוּ צָרִיךְ לַעֲסֹק
בָּהֶם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, שֶׁלֹּא לְהִסְיֵחַ
דַּעְתוֹ כָּלֵל מִזֶּה.

עיקר עבודת ה' - לרצות

להיות טוב

פרשת שמות

הִנֵּה עֹקֵר הָעֲבֹדָה צָרִיךְ לְהִיטֵר
בְּבְחִינַת אֱהִי"ה, כְּמֵאֲמַר הַכָּתוּב³⁷
"כֹּה תֹאמַר לְבִנֵּי יִשְׂרָאֵל אֲהִי"

שֶׁלַּחֲנִי אֲלֵיכֶם", הֵינּוּ כִּי בְּאֶמֶת
הָאָדָם שֶׁהוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתַאֲוֹת
חֲמָרִיּוֹת עוֹלָם הַזֶּה, וְאִפְּלוּ כִּשְׁהוּא
עוֹסֵק בְּעֲבֹדַת ה' בְּתַפְּלָה וּמִכָּאן
לְשֵׁם ה' אִף עַל פִּי כֵן הַגִּשְׁמִיּוֹת
נִחְשָׁב אֲצִלוֹ לְעֹקֵר, וְכִגּוֹן כִּשְׁהוּא
מִתְפַּלֵּל בְּבִרְכַּת הַתַּפְּלָה כִּגּוֹן רִפְאָנוּ
אוּ בָרֵךְ עָלֵינוּ, וּמִבֵּין שֶׁעֹקֵר הַתַּפְּלָה
הוּא בְּיָדָאִי צָרֵךְ גְּבוּהָ לִיחִיד יְחִידִים
לְמַעַלָּה, אֲבָל עַל כָּל פְּנִים הוּא מְכַאֵן
גַּם כֵּן לְפִנְשׁוֹתָיו שֶׁל מְקַרָּא בְּגִשְׁמִיּוֹת,
וְאִם כֵּן אִיךָ תַּעֲלֶה תַּפְּלָתוֹ לַעֲשׂוֹת
יְחִיד קוֹדֶשׁ אֲבָרֵךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיה
כְּנִשְׁאִין כְּהִנָּתוֹ בְּשִׁלְמוֹת. רַק ה' בָּרַב
רַחֲמָיו וְחֶסֶדְיוֹ מְצָרֵךְ מִחֲשָׁבָה טוֹבָה
שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְמַעֲשֶׂה³⁸, הֵינּוּ בְּמָה
שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי מִבֵּין פְּחִיטַת
עֲבֹדָתוֹ וְכְהִנָּתוֹ לֵה', אִיךָ שֶׁהוּא אֵינוֹ
בְּשִׁלְמוֹת, וְנִשְׁבֵּר לְבוֹ בְּקִרְבוֹ עַל זֶה,
וּמִצָּפָה לְתַשׁוּעַת ה' שֶׁה' יִהְיֶה בְּעֶזְרוֹ
שֶׁתִּהְיֶה הַרוּחָנִיּוֹת עֹקֵר וְהַגִּשְׁמִיּוֹת
טָפֹל, וְזֶה נִקְרָא בְּחִינַת אֱהִי"ה,
בְּחִינַת עֵתִיד, שֶׁיִּהְיֶה בְּבְחִינַת
שִׁלְמוֹת לְעֵתִיד, הֵינּוּ שֶׁאַחֵר זְמַן מָה
ה' יַעֲזֹר לוֹ.

וְאִם שֶׁהוּא עֹתֶה מְרַחֵק מֵה' עַל יָדֵי
חֲטָאִיו וּמַעֲטָה עֲבֹדָתוֹ יֵת', עִם כָּל זֶה
בְּטוֹחַ בְּחֶסֶדְיוֹ הַגָּדוֹל שֶׁיִּמְחַל לוֹ עַל
כָּל חֲטָאִיו וְיִחַנְנוּ שֶׁיִּצָּקָה מֵעֲתֶה
לְשׁוֹם עֲבֹדָה, וְעַל יָדֵי בְּחִינָה זֹ
בְּאֶמֶת יוֹכַל לְדַבֵּק אֶת עֶצְמוֹ לְשֵׁם
הַקָּדוֹשׁ אֱהִי"ה יֵת', כִּי שֵׁם אֱהִי"ה
מְרַמֵּז עַל בְּחִינָה זֹ, ר"ל אֱהִי"ה

³⁸ קדושין מ.

³⁶ לק"ת פ' וישב ד"ה ויהי אחר הדברים
שמות ג יד

מעתה שום בחינת עובד בעזרת ה' עלי.

על ידי הכנעה נותן כח וחיות באותיות ובדיבוריו

פרשת וארא

ונוכל לומר על דרך זה, דהנה עקר העבודה הוא שיהיה קדם התפלה בחינת הכנעה, ואחר כך יתפלל, ומחמת ההכנעה שיש לו מקדם התפלה יכול לדבר דברים בקדשה ובטהרה ובהתלהבות, ונותן בהאותיות שמדבר חיות רוחניות ממשי, כמו שהיה חיות בהאותיות בעת בריאת העולם, כי על ידי כ"ב אותן נבראו כל העולמות,⁴⁰ וכשמדבר דברים בקדשה ובטהרה אז ממשיך שפע וברכה על ידי הדברים שלו. וזה שאתא בזהר⁴¹ אנו ברכאין כו' ואנו מילין דבר נש, היינו על ידי המילין דבר נש נמשכן ברכאין לעלא ותתא, כי כשמדבר בהכנעה אזי התפלה מקבלת, וזה "ויצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה"⁴², היינו כשיש לאדם הכנעה באמת ונחשב בעיניו כעפר, אזי "ויהי האדם לנפש חיה", ותרגם אנקלוס "לרוח ממללא", היינו אזי יכול לדבר דברים שיפעלו על ידם ברכה ושפע רב.

ועל ידי בחינת אה"ה בחינת הכנעה והשתוקקות לדבק בו ית' ולהיות אצלו ממש, בחינת אצילות, זוכה לבחינת הצלה.

גם לאחר החטא אור התשובה

מצילו

פרשת וארא

כי כשנאדם חוטא, ועיי"ז נשבר לבו בקרבו ונשב בתשובה שלמה, וממשיך על עצמו אור התשובה, ובחינה זו גדול מאד בעיני ה', וה' חפץ להיות לו דירה בתחתונים

ואף על פי שבודאי יותר קשה להדבק בה' אחר שחטא, שכבר נתגשם לבו ונתלכלך בחטא, ולכן הבטיח לו ה', אני ה' קדם שיחטא אני ה' לאחר שיחטא,³⁹ שאעפ"י שיחטא ויתלכלך בחטא, מכל מקום מחמת שבירת לבו ונשפלות רוחו ממשיך עליו אור התשובה, שהוא גדול מבחינה הראשונה שהיה לו קדם שחטא.

⁴¹ ע' זח"א סד, רכט:
⁴² בראשית ב ז

³⁹ ר"ה יז:
⁴⁰ ע' זח"א רד.

המעוניינים להשתתף בהוצאות הילולת הצדיק זצוק"ל
 יוכלו ליצור איתנו קשר כל ימות השנה.
 כל הכסף שיאסף במשך השנה ישמש לפעילות גמ"ח
 או כל פעילות אחרת שנראה לנכון לעשות עבור נשמת
 הצדיק, ולקראת יום ההילולה יאספו הכספים ויועברו
 לשימוש בסעודת ההילולה בעז"ה

צרו קשר בטלפון :

שמואל לוגסי 052-7128622

דוד יוסף חניה 052-9551584